

Aan de leden van de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân
Postbus 1
9100 AA Dokkum

Ons kenmerk: 2025-020907
Behandeld door: D. Wielstra-Veenstra
E-mailadres: d.wielstra@noardeast-fryslan.nl
Datum: 14 oktober 2025

Onderwerp: uitspraken rechtbank over omgevingsvergunning voor uitloop van kippen in Aalsum

Geachte raad,

Graag informeren wij u over twee recente uitspraken van de rechtbank met betrekking tot een pluimveebedrijf in Aalsum. Deze uitspraken gaan over:

1. De omgevingsvergunning voor een uitloop voor kippen (uitspraak van 1 augustus 2025).
2. De verzoeken om handhavend op te treden tegen het gebruik van deze uitloop (uitspraak van 7 oktober 2025).

Daarnaast willen wij reageren op berichtgeving van Omrop Fryslân, waarin wordt gesteld dat de gemeente een fout heeft gemaakt bij het verlenen van de vergunning en dat de gemeenteraad ten onrechte niet is betrokken bij de besluitvorming. In onze ogen verdient deze berichtgeving nadere toelichting.

Omgevingsvergunning vernietigd – procedurele redenen

De omgevingsvergunning is verleend voor het plaatsen van een omheining en het gebruik van gronden voor vrije uitloop van kippen. Een deel van de uitloop is gerealiseerd op de grond met de bestemming 'Agrarisch'. In een eerdere procedure heeft de Raad van State al geoordeeld dat dit deel van de uitloop niet in overeenstemming was met het bestemmingsplan.

Daarom hebben wij een nieuwe omgevingsvergunning verleend, dit keer via de uitgebreide procedure, zodat we konden afwijken van het bestemmingsplan. Toch heeft de rechtbank deze nieuwe vergunning op 1 augustus 2025 vernietigd. De reden is vooral procedureel van aard. De rechtbank heeft geoordeeld dat bepaalde formele stappen in de besluitvorming niet op de juiste wijze zijn doorlopen, waardoor de vergunning juridisch niet in stand kon blijven.

Beoordeling door uw raad was niet aan de orde

Tot 1 januari 2024 gold de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Volgens die wet moest de gemeenteraad een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) afgeven bij aanvragen die afweken van het bestemmingsplan en via de uitgebreide procedure verliepen. De raad kon echter ook besluiten dat in bepaalde gevallen zo'n verklaring niet nodig was.

Op 4 september 2019 heeft uw raad zo'n besluit genomen: een algemene verklaring van geen bedenkingen voor gevallen waarin geen vvgb vereist is. De aanvraag voor de uitloop viel onder deze algemene verklaring. Daarom zijn wij ervan uitgegaan dat het niet nodig was om deze aanvraag aan uw raad voor te leggen.

Raadsbesluit uit 2019 juridisch niet geldig verklaard

De rechtbank heeft de omgevingsvergunning vernietigd omdat zij het raadsbesluit van 4 september 2019 onverbindend heeft verklaard. Voor het onverbindend verklaren geeft de rechtbank de volgende redenen:

- het besluit is niet in werking getreden omdat het niet bekend is gemaakt in het Gemeenteblad;
- de formulering is te ruim: het lijkt alsof er nooit een vvgb nodig is, ongeacht de situatie.

De rechtbank heeft dit punt zelf ingebracht (ambtshalve), het is niet door de indieners van het beroep aangedragen. Op basis van procedurele regels zijn wij dus niet in het gelijk gesteld.

Nieuwe regels onder de Omgevingswet

Overigens geldt sinds 1 januari 2024 de Omgevingswet en zijn de regels over omgevingsvergunningen veranderd. Bij aanvragen die vanaf die datum zijn ingediend hoeven wij alleen naar de raad voor een bindend advies als uw raad daartoe heeft besloten. Uw raad heeft hierover op 13 oktober 2022 een besluit genomen. De uitloop in Aalsum valt niet onder de gevallen waarvoor een bindend advies vereist is.

De aanvrager kan er voor kiezen om een nieuwe aanvraag in te dienen onder de Omgevingswet en de oude aanvraag in te trekken. Als de oude aanvraag niet wordt ingetrokken, dan komt op enig moment een voorstel naar uw raad voor het wel of niet afgeven van een verklaring van geen bedenkingen.

Inhoudelijk is de rechtbank het met ons eens over de omgevingsvergunning

Hoewel de omgevingsvergunning is vernietigd om procedurele redenen, heeft de rechtbank ook inhoudelijk naar de zaak gekeken. Dit heeft zij gedaan om het proces te versnellen en om richting te geven voor het nieuwe besluit dat genomen moet worden.

Daaruit blijkt dat de rechtbank het inhoudelijk met ons eens is. Wat onze overwegingen over het geuraspect betreft, is de rechtbank van oordeel dat er wordt voldaan aan de wettelijke geurnormen. Dit wil echter niet zeggen dat er feitelijk geen toename kan zijn van geuroverlast als gevolg van de uitloop. Omdat wordt afgeweken van het bestemmingsplan, vindt de rechtbank dat dit nader moet worden onderzocht. Het gaat dan om de gevolgen van het toestaan van uitloop op gronden waarop dat volgens het geldende bestemmingsplan niet is toegestaan. Die gevolgen moeten beter in beeld worden gebracht. Wij hebben de aanvrager van de omgevingsvergunning gevraagd om dat te onderzoeken en die gevolgen beter in beeld te brengen.

Omwonenden hebben hoger beroep ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen de uitspraak van de rechtbank.

Besluit op handhavingsverzoeken vernietigd

In 2020 hebben omwonenden gevraagd om handhavend op te treden tegen het gebruik van de uitloop. Destijds hebben wij dat verzoek afgewezen, omdat wij ervan uitgingen dat de uitloop paste binnen het bestemmingsplan. Later oordeelde de Raad van State echter dat een deel van de uitloop niet in overeenstemming was met het bestemmingsplan.

Vervolgens hebben wij een ontwerpbesluit voor een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan ter inzage gelegd. Dit ontwerpbesluit betrof dezelfde omgevingsvergunning die, zoals eerder in deze brief toegelicht, door de rechtbank is vernietigd vanwege het ontbreken van een geldige verklaring van geen bedenkingen (vvgb). Waarna wij het besluit op de handhavingsverzoeken hebben gewijzigd en hebben aangegeven dat er geen reden was om handhavend op te treden omdat er zicht was op legalisatie.

De rechtbank heeft nu geoordeeld dat er geen concreet zicht op legalisatie was. Dit komt doordat bij het ontwerpbesluit geen ontwerpverklaring van geen bedenkingen (vvgb) ter inzage is gelegd. Dit is dezelfde vvgb die ook in de uitspraak over de omgevingsvergunning centraal stond. Omdat deze ontbrak, waren wij volgens de rechtbank niet bevoegd om de vergunning te verlenen. Daarnaast vindt de rechtbank dat er ten onrechte geen milieutoets is uitgevoerd.

Wij moeten nu binnen 8 weken een nieuw besluit nemen op de bezwaren tegen het afwijzen van de handhavingsverzoeken. De uitspraak van 7 oktober 2025 wordt nog nader bestudeerd en voorgelegd aan de FUMO. Tegen deze uitspraak kan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht u vragen hebben of behoefte aan nadere toelichting, dan vernemen wij dat uiteraard graag.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Noardeast-Fryslân,

H.J.C.M. Verbunt, MBA
Secretaris

mr. M. Prins
Loco-burgemeester